

Nya förordningar för geografiska beteckningar och särart för livsmedel

Jordbruksdepartementet

2006-02-24

Dokumentbeteckning

KOM (2005) 698

Förslag till rådets förordning om skydd av geografiska och ursprungs­beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel

KOM (2005) 694

Förslag till rådets förordning om garanterade traditionella specialiteter av jordbruksprodukter och livsmedel

Sammanfattning

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Genom gemenskapens regelverk för geografiska och ursprungs­beteckningar (SGB och SUB) kan grupper av företag registrera jordbruksprodukter och livsmedel med en speciell geografisk koppling, t.ex. Roquefortost eller Bayonneskinka. Skyddet för traditionell garanterad specialitet, s.k. särartsskydd, är snarlikt men baseras inte på geografiskt ursprung utan på traditionella produktionsmetoder. Exempel på detta är falukorv och mozzarella.

Huvudanledningen till att kommissionen presenterat förslag till nya förordningar är att en WTO-panel (20 april, 2005) fastställt att EG-regleringen om geografiska och ursprungs­beteckningar inte är förenlig med artikel 3.1 i TRIPS-avtalet och artikel III:4 i GATT-avtalet från 1947 angående frågan om likabehandling mellan MS och tredjeland. Förslaget om särart berörs inte av detta utlåtande eftersom särart inte utgör en

immaterialrätt enligt TRIPS. Kommissionen vill dock harmonisera de två förordningarna varför även ett förslag till ändring av förordningen om särart presenteras.

Båda förordningarna finns med i kommissionens förteckning över lagstiftning i vilken en förenkling sannolikt skulle leda till en förbättrad konkurrenskraft för europeiska producenter. Utöver anpassning av regelverket till följd av WTO-panelen föreslår därför kommissionen även följande förslag.

- Införande av ett sammanfattande dokument där ansökande grupp anger de viktigaste delarna i ansökan.
- Fördelningen av ansvaret mellan medlemsstaterna och kommissionen förtydligas, bl.a. genom att medlemsstaterna föreslås fatta ett nationellt beslut om godkännande av ansökningar.
- Krav på obligatorisk ackreditering av privata kontrollorgan.
- Märkning av skyddade produkter föreslås bli obligatorisk.
- Definitionen av "geografisk beteckning" anpassas till TRIPS-definitionen och en definition på "traditionell" införs.
- Relationen mellan immaterialrätter och särart har setts över.
- Medlemsstaterna ska kunna ta ut en avgift för att täcka kostnaderna för att granska ansökningar och invändningar mot registreringar.

Enligt WTO-panelen måste förändringarna av EG-lagstiftningen implementeras senast den 3 april 2006.

Sverige är övergripande positivt till förslagen då de innebär förenklingar, även om kommissionen skulle kunna ha gått ännu längre i sitt förslag på detta område. Huvudprioriteringen för Sverige i dessa förhandlingar är dock att alla aspekter i WTO-panelens uttalande beaktas.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förordningarna är direkt tillämpliga i Sverige och förslagen bedöms inte innebära någon påverkan på svenska regler.

1.3 Budgetära konsekvenser

Förslaget bedöms inte ha några effekter på gemenskapsbudgeten eller den nationella budgeten.

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige är övergripande positivt till kommissionens förslag även om det fortfarande finns stora möjligheter till förenklingar både av regelverket och av administrationen. Det är viktigt att regelverken utformas så att de bättre anpassas till svenska förutsättningar samt att administrationen förenklas och effektiviseras. Sverige är självfallet även positivt till förslagen om anpassning av regelverket med hänsyn till WTO-panelens slutsatser. Det är mycket viktigt att alla delar i dessa slutsatser verkligen beaktas.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ett antal medlemsstater anser att enbart de delar av förslagen som direkt berörs av WTO-panelen bör behandlas i denna förhandlingsomgång eftersom det är ont om tid. Övriga delar bör lyftas ut och diskuteras separat utan tidspress.

Trots kommissionens försäkran att förslaget inte innebär några ändringar i ansvar mellan medlemsstaterna och kommissionen anser flera medlemsstater att detta inte är fallet i och med att kommissionen inför ett sammanfattande dokument och föreslår ett nationellt beslut om godkännande.

Några medlemsstater är negativa till förslaget om obligatorisk märkning och ytterliga några medlemsstater är negativa till den föreslagna definitionen av geografisk beteckning.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Slutlig ståndpunkt från Europa parlamentet saknas.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

De svenska remissinstanserna har pekat på vikten att alla aspekter i WTO-panelen beaktas samt att förhållandet till andra immaterialrätter tydliggörs. Dessutom har synpunkter framförts om att regelverket inte ska ändras i en riktning som innebär att generiska namn i större utsträckning kan registreras samt att märkning inte ska vara obligatoriskt.

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Enligt WTO-panelen måste anpassning av regelverket genomföras senast den 3 april vilket innebär att ett beslut måste fattas på jordbruksrådet i mars, 2006.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Förslagen baseras på artikel 37 i EG-fördraget.

3.3 Fackuttryck/termer